

Demszky Gábor a Hálóban és a Bilincs és pórázban

Demszky következő könyvem egyik főszereplője

Demszky Gábor húsz éve van (majdnem azt írtam, hogy áll) a főváros élén, egyedülálló helyismerettel és „kapcsolati tőkével” kell rendelkeznie. Ez különben nem feltétlenül előny a társadalom, a közösség, a budapestiek számára. Az összefonódások és a túlzott „megmelegedés” elkerülése vagy legalább gyengítése érdekében szokták több magas funkcionál kizárni a hosszú regnálás lehetőségét. A főpolgármesteri funkció még nem ilyen, pedig Budapest jelentősége, ha költségvetésével mérjük, nagyobb egy nagy minisztériuménál. (Már 2009-ben meghaladta a főváros költségvetésének kiadási főösszege az ötszázmilliárd forintot.) El kellene végre gondolkodni a lehetséges időtartam korlátozásán, mondjuk két ciklusra való limitálásán. Akkor is, ha a főpolgármesternek jó lenne teljesítménye.

Demszky: egyedülálló beágyazottság

E páratlan helyismeret és kapcsolatok, továbbá a mindennapi tapasztalatok ellenére az ellenfelei is úgy igyekeznek Demszkyt beállítani, mintha anyagi ügyekkel nem foglalkozna, nem ismerné a részleteket. „Kívül állásával” előre és eleve igyekeznek elhárítani felőle a felelősséget és a kellemetlenséget. Védik attól, hogy elérjenek hozzá

például a BKV-ügy hullámai és megelőzik, hogy majdan „megérintsék” a metróberuházás, a Főkefe, a szennyvíztisztító stb. várható fejleményei. Hasonlóan ahhoz, ahogy elfogadták (kitalálták?) volt főnökömnél, hogy nem foglalkozott (volna) anyagi ügyekkel és ráadásul leadott (volna) funkciókat. Azóta ezzel a konstrukcióval több élvonalbeli politikusnak (minisztereknek és államtitkároknak) sietettek a segítségére. (Az ellenzék ehhez legalábbis asszisztált, nem emelt kifogást, nem is cáfolt.)

Demszky és Hagyó. „Leadott feladatok”?

Ez az életszerűtlen és alaptalan beállítás annak ellenére fennmarad, hogy a „leadott funkciókról” is ki szokott derülni, hogy a „leadó” gyakran továbbra is gyakorolta jogosítványait. (*Azon túl is „élt velük”, amire valójában szóltak.*) Egyébként is elképzelhető-e egy miniszterről vagy a főpolgármesterről, hogy nem foglalkozott anyagi ügyekkel? Hiszen mindenütt a világon ez (mármint a pénzosztás) a tevékenységének a lényege. Hangsúlyozni kell természetesen, különösen a döntések tükrében, azokat megtapasztalva, netán elszenvedve, hogy a döntés természetesen nem tévesztendő össze a hozzáértéssel. (Dönteni dilettáns módon is lehet, akár évtizedeken át is.)

Őt is megkímélik?

A realitások ellenére azonban *Tarlós István*, a Fidesz fővárosi frakcióvezetője is úgy nyilatkozott, hogy Demszky nem tudhatott a BKV-nál zajló botrányos ügyekről. E mögött a (tulajdonképpen általános politikai és sajtóbeli) vélemény mögött – ahogy a korábbi eseteknél is, hiszen ma már számos ilyen van – minimum taktikázást, de még

inkább paktumot kell feltételeznünk. Nagyon úgy tűnik tehát, hogy a volt vezérigazgatók Magyar Nemzetbeli interjúi nem jeleznek fordulatot: azok a két volt koalíciós partner közötti adok-kapokról szólnak és nem a fellépés változásáról.

A jelek arra mutatnak, hogy – bár katasztrofális a főváros és cégeinek állapota és a károk napról napra tovább nőnek – Demszky Gábor eltolhatja magától a kényelmetlen kérdéseket és kitöltheti a mandátumából hátralevő csaknem fél évet. Ez azért is figyelemre méltó és utal a „békén hagyása” melletti nyilván nyomatékos érdekekre és alkukra, mert Demszky Gáborra különösen igaz az, hogy „*meglátja más szemében a szálkát, de nem látja meg a saját szemében a gerendát*”. Másokkal szemben időnként rendkívül kritikus, mondhatnám igazságtalan, sőt méltánytalan szokott lenni. Olyanokat támadott durván, igyekezett lerántani őket, akiknek a kedvében járt, akiknek valósággal udvarolt, akiknél igyekezett kijárni dolgokat, majd egyik pillanatról a másikra az udvarlásból elment a durva támadások és a jó ízlés határáig, sőt azon is túl. Meghökkenítő az is, hogy ma többen meglepetéssel veszik tudomásul, amit vele kapcsolatban most tapasztalnak, hiszen hasonlókat már többször és sorozatban láthattak.

Demszky a Hálóban és a Bilincs és pórázban

Könyveimben nem kis terjedelemben foglalkozom Demszky Gábor szerepléseivel és felvállalt szerepével, „fordulataival” az Orbán-kormány idején, illetve néhány évvel később. Tanulságosnak és érdekesnek tűnik ezek újraolvasása, közelebb jutunk ahhoz, amit udvariasan „Demszky-jelenségnek” nevezhetünk.

Néhány szemelvényt adok közre, a továbbiak is érdekesek, ezek oldalszámait közlöm. Egyúttal emlékeztetek arra, hogy a két könyvben sok száz közéleti szereplőről olvashatnak: nevesített formában. Mindkét kiadványhoz tartozik névmutató (a Háló – Két leszámolás esetében ez nem a könyv része, a honlapról tölthető le). Mindkét munka kézikönyvként forgatható.

*

A Háló – Két leszámolás című könyvben *tizennégy oldalon* írok Demszky Gáborról. Kezdjük a 114. oldallal. A történet 2001. január 4-énél tart, Torgyán elutazik (végzetesnek bizonyult) dél-amerikai útjára:

„Január 4-én Torgyán a feleségével, Béres Béla kabinetfőnökkel, Sipos Árpáddal, az ÁPV Rt. felügyelő bizottságának elnökével stb. elutazik kéthetes dél-amerikai útjára. De még nyilatkozik az MTI-nek elutazása előtt. Megerősíti, hogy az országos elnökség egyhangúlag határozott a fővárosi elnökség felfüggesztéséről. Senki nem lesz ettől okosabb. Attól sem lesz semmi világosabb, hogy Torgyán véleménye szerint Szentgyörgyvölgyi iránt milyen nagy lenne a tagság bizalma. De az indoklás újabb iránya is – a budapesti szervezetek gondolják így – zavarba ejtő. Torgyán az MH szerint ezt mondta: „Itt nem arról van szó, hogy Liebmann Katalin ellen bárki bármit tenne, de tudomásul kell vennie, saját szervezetei gondolják úgy, hogy az ő elnöki munkája kevés. A bizalom nem benne, hanem Szentgyörgyvölgyi Péterben van – közölte Torgyán József, hozzátéve, hogy a felfüggesztett elnök munkájára továbbra is számít.”

Liebmann Katalin is nyilatkozott. Utódjáról is. Ez annyiban is érdekes, mert egy már „reformer” beszélt egy leendő „reformerről”. Bár az utóbbiról ez a hajlam csak jóval később derült ki. Liebmann elmondta: „Egy évvel ezelőtt maga Torgyán József tartotta alkalmatlannak Szentgyörgyvölgyi Pétert a budapesti főtítkári poszt betöltésére. Ezt megelőzően fővárosi szervezetek vezetői szavazták le elnöki kinevezését. (...) Ha ezen a poszton valaki eredményt akar elérni, ahhoz teljes ember kell. (Hozzátennem: a rátermettség sem lehet hátrány. – Sz. B.) Úgy hallom Szentgyörgyvölgyi úr már keresi is azt a személyt, aki a „kulimunkát” fogja végezni helyette a fővárosban.” De leváltása okait szerintem nem jó helyen keresi Liebmann. Ezen a ponton véleménye már átcsap az irreálitásba. Igaz ugyan, hogy Torgyán rendszeres és szívélyes kapcsolatot ápolt Demszky Gáborral, de Demszky bírálata miatt Liebmannak nem kellett volna mennie. Más kérdés, hogy Demszky és Liebmann között lehetett konfliktus abban a regionális fejlesztési tanácsban, ahol Demszky tag, Liebmann pedig Torgyán miniszteri megbízottja és a tanács alelnöke volt. (Demszky Torgyán gesztusait – sajátos módon – viszonzta: 2001 januárjában a miniszter leváltását követelte Orbánnál, majd valósággal megünnepelte, amikor Torgyán lemondott. Erről még lesz szó.)

Liebmann Katalin volt kiskgazda elnök és Torgyán volt delegáltja

Ne ítéld, hogy ne ítéltess!

Folytassuk a 233–234. oldalon, február 3-ával:

Február 3-án (szombaton) délután két órakor volt István József temetése a balatonföldvári Új temetőben. Torgyán a minisztérium épületéből indult, kérte, hogy menjek be, használjuk ki, hogy hosszabb idő lehet a beszélgetésre. Korán érkeztem, így még át tudtam lapozni a szombati újságokat. Rövid idő alatt megállapíthattam, hogy a lapok még agresszívabbá váltak Torgyán és főleg az én vonatkozásomban. Még tippelni is nehéz volt azonban arra, hogy ebben milyen szerepe lehetett Demszky pénteki sajtótájékoztatója bejelentésének, ahol az SZDSZ, tehát egy ellenzéki párt elnöke az ellenoldal, tehát a kormányzat vele közölt információira hivatkozott vagy azoknak az ugyancsak kormányzatinak nevezett értesüléseknek, amelyeket a sajtó közvetlen és saját forrásaként jelölt meg. És mennyiben annak, hogy szombaton kétnapos vezetőségi ülést tart a Fidesz Telkiben. Mindenesetre példatlannak kell tartanunk Demszky Gábor fellépését, akár voltak ilyen hírei, akár nem. Fel kellett volna fognia, hogy nincs kormányon, ha már azt nem érezte, hogy volt kedves ismerősével szemben, aki egy időben egyedül állt vele szóba a kormányból, nem viselkedhet így. Demszky sajtótájékoztatója feltehetőleg nagyon is bátoríthatta azokat az újságírókat, akik eddig is hajlamosak voltak „feszítsd meg!”-et kiáltani. És elszomorodhattunk koalíciós partnerünk, szövetségésünk méltatlan bánásmódján, hiszen ezzel üzengettek nekünk és közben, még mindig tagadták szerepüket. Az üzengetés még kézzelfoghatóbb lett, hiszen a kormány hűséges lapjában, a Magyar Nemzetben ugyanolyan hangvétellű hírek és ugyanolyan hivatkozások jelentek meg, mint az ellenzéki lapokban.

A Délmagyarország is beszámol Demszky nyilatkozatáról és Torgyán válaszáról: „A szabad demokraták megbízható kormányzati körökből származó információja szerint Torgyán József kigazda pártelnök napokon belül távozik az FVM éléről – közölte Demszky Gábor, az SZDSZ elnöke. – Információink szerint Torgyán József ultimátumot kapott Orbán Viktor miniszterelnöktől, hogy vagy lemond, vagy távozásra kényszerítik – fogalmazott Demszky Gábor.

Torgyán József péntek este Csurgón cáfolta az SZDSZ elnökének kormányzati körökre hivatkozó állítását, miszerint ultimátumot kapott Orbán Viktortól: mondjon le, vagy távozásra kényszerítik. – Éhes disznó makkal álmodik – kezdte válaszát a lemondását firtató kérdésre az ismert közmondással Torgyán József. Utalt arra, hogy a koalíciós szerződés értelmében az FKGP által delegált miniszterek visszahívása az ő pártelnöki jogkörébe tartozik. – Ennél fogva tudnom kellene arról, hogy ha önmagamat akarnám visszahívni beosztásomból – tette hozzá. Szabadi Béla FVM-államtitkár hétfői menesztéséről szóló, meg nem erősített információra hasonlóan reagált. Ő hétfőn egy fogmütétre fekszik be, és nem Szabadi Bélát 'kívánja megharapni'.”

„A miniszterelnök felelőssége, hogy ezt a társaságot rászabadította az országra”

Demszky híreről a Népszava, a Magyar Hírlap, a Magyar Nemzet, a Hajdú-Bihari Napló is írt. (A Népszabadságból viszont ez kimaradt.) A Magyar Nemzet a bővített változatot közli, amiben ez a két mondat is szerepel: „Az SZDSZ egyetért a közmegelegedésre szolgáló kormányzati intézkedéssel és örömmel fogadja azt. Az FKGP kormányzati alkalmatlanságáról szólva Demszky így fogalmazott: *„a miniszterelnök felelőssége, hogy ezt a társaságot rászabadította az országra.”* A

Hajdú-Bihari Napló még többet közöl: „Szólt (Mármint Demszky. – Sz. B.) arról, hogy egy korszerű anti-diszkriminációs törvény, valamint egy korrupcióellenes törvénycsomag elfogadását kezdeményezi majd. Szorgalmazzák továbbá Torgyán Józseffel szemben a képviselői összeférhetlenségi eljárás lefolytatását.

– Tűrhetetlen és szégyenletes, hogy a Magyar Köztársaság egyik minisztere nem tud válaszolni arra az egyszerű kérdésre, hogy miből építette a villáját!”

Erre – különösen az utóbbi évek történései alapján – csak az mondható: „ne ítélj, hogy ne ítéltess!” Vagy most már nem közmondásként, hanem általános igazsággént: Torgyán a saját véleménye szerint tökéletes választ adott, ahogy előtte és utána más politikusok is ezt állították önmagukról. Ahogy majd 2004-ben Demszky is, amikor horvátországi villájára figyeltek fel.

Borókai Gábor Demszkyn már felhördül, válaszát több lap is közli. Az MH például ezt írja: „Ha az SZDSZ elnöke minden információját csak ennyire megbízható forrásból szerzi, döntései nyomán komoly zavar származhat – reagált Borókai Gábor kormányzóvivő.” A show még nem ért véget, hiszen az utóbbi napokban Demszky által folyamatosan sértegetett Kovács László pártelnök a hírhez hozzáteszi: „a szocialistáknak nincs olyan szoros kapcsolata a kormányzati körökkel, hogy Demszky információit megerősíthetné.”

Demszky megrendelése a régiókra

A 290. oldalon Demszky Gábor már sikeréről nyilatkozik; 2001. február 9-e van. Nagy sikeréről viszont hallgat: az ő szempontjai szerint kellett meghatározni az FVM apparátusának a régiókat. (Lásd alább.) Torgyán ugyanis az Országos Területfejlesztési Tanács elnöke volt, Demszky egyenesen hozzá fordult. Torgyán József volt különben az Orbán-kormányból az egyedüli miniszter, aki hajlandó szóba volt szóba állni a kormányt feljelentő Demszkyvel.

„A február 9-i sajtó lényegében megismétli azt, ami a televízióban és a rádióban elhangzott. De vannak „újdonságok” is. Az egyik: Demszky Gábor, az SZDSZ elnökének közleménye. Hogy hol volt, amikor a televízióknak kellett nyilatkozni az előző napon, nem tudható, de a lapokban Demszky bepótolja „hiányzását”. Még mindig nem hiszek a szememnek, annyira magam előtt látom a Torgyánt sűrűn meglátogató és vele széleskörűen együttműködő Demszkyt. Demszky volt az, akinek szempontjait messzemenőig respektálni kellett. Például a régiók létrehozásakor azért nem lehetett Budapestet kivenni a központi régióból, mert a főpolgármester ezt nem akarta. Pedig Budapest miatt, amely felvitte az egy főre jutó GDP értékét, az egész régió nem kaphatott EU-s támogatást, holott a régió meghatározó része, Pest megye az egyik legelmaradottabb területe az országnak. Demszky most ezt kürtöli közleményében világgá:

’(...) Ahogy várható volt, Torgyán József végül távozik, annak ellenére, hogy ezt a Fidesz vezetői az utolsó pillanatig tagadták. Mostanára Orbán Viktornak az egész ország előtt be kell vallania, hogy Torgyán Józseffel bűn volt koalícióra lépni. Torgyán József köztudottan az első perctől kezdve alkalmatlan volt mind szakmailag, mind

erkölcsileg a mezőgazdasági tárca vezetésére.’ Demszky közleményéből és minisztériumbeli látogatásaiból viszont arra is lehet következtetni, hogy a területfejlesztésre Torgyán alkalmas lehetett, hiszen az is őhöz tartozott az építéssel együtt. Vagy pedig Demszky – bizonyára a főváros érdekében – még ezt a reménytelen együttműködést is megkísérelte, sőt még „hercigeskedett” is Torgyánnal. Nagyon nehezére eshetett, figyelemmel különösen a főpolgármester erkölcsi aggályaira, amin, e téren bizonyára ’mértékadó személyként’, igen nehéz lehetett túltennie magát. Olyannyira, hogy paradox módon éppen – nyilván rendkívül magas – erkölcsi mércéjét is le kellett szállítania. Nem is beszélve a szellemi nívóról.”

Torgyánt Demszky *utólag* alkalmatlannak találta

*

Demszky kihagyhatatlan volt a *Bilincs és póráz – A Gyorskocsi utca c.* könyvből is. Főleg azért, mert letartóztatásom alatt robbant ki a MiG-ügy. (Ez már talán el is felejtődött azóta, pedig körülményei, összefüggései és megszüntetése tekintetében egyaránt előzménye volt az évekkel későbbi Gripen ügynek.) A MiG-ügy állítólag szocialisták és kiszagdák vettek volna részt, Demszky Gábor készségesen sietett a gyanút erősíteni: ehhez segítségül hívta a volt amerikai nagykövetet. Íme:

Kint MiG-ügy és Demszky, bent fogdaélet és egy fogoly alezredes

Augusztus 16-án a Magyar Hírlap (MH) összefoglalja a MiG-botrány legújabb fejleményeit. Demszky Gábor budapesti főpolgármester jelent meg a színen, a Napkelte adásában és az MH-nak egyaránt arról számolt be, hogy értesült a korrupcióról,

sőt Orbán Viktor is tud róla. Demszky az értesülését az akkori amerikai nagykövettől, Peter Tufotól szerezte, aki szerint másfél évvel ezelőtt a nagyköveti rezidencián beszélt neki a MiG-felújítások körüli kiterjedt korrupció gyanújáról. Sőt, állítólag azt is mondta, hogy a hazai korrupciónak ez az egyik iskolapéldája, és hogy ebben az országban mindent meg lehet tenni következmények nélkül. Demszky azt is állítja Tufoa hivatkozva, hogy az ügyben az FBI nyomozást folytatott, melynek megállapításait írásban átadta a miniszterelnöknek.

Tufo meglepődött Demszky nyilatkozatán. Azt elismerte, hogy nagykövetségként Budapesten sokat foglalkozott stratégiai kérdésekkel és a honvédelmi reformmal. Számos beszélgetést folytatott politikusokkal e témáról. Magánbeszélgetéseit azonban nem szokta kommentálni. Elismerte, hogy a MiG-ek korszerűsítéséről az orosz-német céggel aláírt szándéknyilatkozat nagyon meglepte és nem csak őt. Rengeteg találgatás és pletyka hangzott el akkoriban arról, hogy megvesztegetés állhat mögötte. Az FBI azonban nem végzett és nem is végezhetett vizsgálatot az ügyben. Tufo semmilyen dokumentációt nem adott át Orbánnak ezzel kapcsolatban. Sőt, Orbánnal korrupciós vonatkozásokról nem is beszélt.

Demszky e diplomatikus nyilatkozatban azt látja, hogy Tufo nem cáfolta az általa elmondottakat. Megbeszélése Tufoval szerint azért nem tekinthető magánbeszélgetésnek, mert a nagykövet a találkozóit mindig tudatosan szervezte meg. Ő pártelnökként és főpolgármesterként beszélgetett. Demszky meggyőződése, hogy Tufo értelemszerűen cáfolja az FBI-vizsgálatokat, hiszen nem is tehetne mást akkor sem, ha százezer oldalnyi anyag lenne nála. Ami pedig ennek átadását illeti, nem feltétlenül neki kellett megtennie.”

Szerepe ezzel nem ér véget, további részletek a Bilincs és pórázban olvashatóak.

Budapest, 2010. március 15.

Dr. Szabadi Béla

Honlap

<http://www.szabadibela.hu>